

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva

**ĽUDSKÉ A OBČIANSKÉ PRÁVA A SLOBODY:
MECHANIZMUS ICH IMPLEMENTÁCIE A
OCHRANY V RÔZNYCH ODVETVIACH PRÁVA**

Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie

**ĽUDSKÉ A OBČIANSKÉ PRÁVA A SLOBODY: MECHANIZMUS
ICH IMPLEMENTÁCIE A OCHRANY V RÔZNYCH
ODVETVIACH PRÁVA**

medzinárodnej vedeckej konferencie

19. – 20. septembra 2014

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, Bratislava

BRATISLAVA 2014

Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie

**PRÁVA A SLOBODY ČLOVEKA A OBČANA: MECHANIZMUS ICH
IMPLEMENTÁCIE A OCHRANY RÔZNYCH OBLASTIACH PRÁVA**

/19. – 20. septembra 2014/

Šéfredaktor: doc. JUDr. Július KOVÁČ, CSc.

Programový a vedecký výbor: JUDr. Andrej Karpat, PhD
JUDr. Libor Klimek
PaeDr. Zuzana Kurucova, PhD
JUDr. Veronika Skorkova PhD
JUDr. Denisa Soukenikova, PhD
JUDr. Ivan Roháč, LL.M, MBA, PhD
JUDr. Martina Řeřichová

Za odbornú a jazykovú stránku príspevkov zodpovedajú autori.
Rukopis neprešiel jazykovou úpravou.

Vydal: Paneurópska vysoká škola, Bratislava, 2014

© Paneurópska vysoká škola, 2014

Панасюк С. А. Муніципальні права людини: питання якісної імплементації принципів Європейської хартії місцевого самоврядування.....	224
Подорожна Т. С. Права людини – основа розвитку демократичної, соціальної, правової держави.....	227
Ропотарова Г. Р. The constitutional right of a citizen to participate in the government of his country under the different electoral systems.....	230
Решетняк А. А. Дострокове припинення повноважень Президента як гарантія захисту права на гідного главу держави: конституційний досвід США.....	234
Сметюх В. С. Захист реалізації прав і свобод іноземців у сфері місцевого самоврядування в Україні.....	237
Стефанчук М. М. Представництво прокурором інтересів громадянина в суді: до постановки проблеми.....	241
Тарануха Р. І. Проблеми реалізації права на мирні зібрання в Україні.....	245
Терлецький Д. С. Конституційне право на мирні зібрання та проблеми його реалізації в Україні.....	248
Товпеко Я. К. Конституційно-правові гарантії реалізації сексуальними меншинами права на мирні зібрання.....	252
Щербанюк О. В. Вдосконалення участі громадян у формуванні судової влади та в процесі здійснення правосуддя в Україні: конституційно-правовий аспект.....	255
ЇUDSKE PRÁVA A VĀCIANSKE PRÁVO	
Банаш С. В. Функції спеціалізованих омбудсманів у сфері охорони здоров'я.....	259
JUDr. Jozef Veno, PhD. Riešenie sporov z medzinárodných investícií.....	263
Верес І. Я. Ознаки та поняття об'єкта авторського права за законодавством України.....	268
Гетманцев О. В. Полісистемність як базовий принцип гармонізації судового захисту прав і свобод людини в міжнародному і національному законодавстві.....	271
Гладьо Ю. О. Особливості обігу прав вимоги кредитора як об'єктів цивільних прав.....	274
Гнатів О. М. Гарантії забезпечення права власності в умовах тимчасової окупації території України.....	278
Гончарова А. В. Надання правової допомоги у майнових правовідносинах, пов'язаних зі спадкуванням.....	280
Долинська М. С. До питання захисту нотаріусом прав заповідача при посвідченні заповіту.....	283
Клочко Т. Ю. Цивільно-правове регулювання патентування лікарських засобів.....	286

2. Гаврилов Э.П. Издательство и автор: Вопросы и ответы по авторскому праву / Э. П. Гаврилов. – М., 1991. – 272 с.
3. Бентли Л., Шерман Б. Право интеллектуальной собственности: Авторское право Пер. с англ. В.Л. Вольфсона. – СПб, 2004. – 535 с.
4. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: Постанова Пленуму Вищого господарського суду від 17.10.2012 року // Вісник господарського судочинства. – 2012. – № 6, стор. 57.
5. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 року // Вісник Верховного суду України. – 2010. – № 6, стор. 4.
6. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации / А.П. Сергеев. – М., 2003. – 752 с.
7. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
8. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20 грудня 1996 року // Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_769
9. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15 квітня 1994 року // Офіційний вісник України. – 2010. – №84. – Ст. 2989.

ПОЛІСИСТЕМНІСТЬ ЯК БАЗОВИЙ ПРИНЦИП ГАРМОНІЗАЦІЇ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В МІЖНАРОДНОМУ І НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Гетманцев О. В.

асистент кафедри правосуддя

*Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Періодичне ускладнення міжнародно-правових відносин у сфері судового захисту прав людини неминуче призводить до необхідності поглибленого дослідження існуючих та вдосконаленої розробки нових принципів правового регулювання у цьому напрямку. Виклики сучасного неоднорідного світу покладають на всі міжнародні організації та держави особливу відповідальність і у зв'язку з цим світове співтовариство поставлено перед необхідністю напрацювання таких способів взаємодії при судовому захисті порушених, невизнаних чи оспорених прав і свобод людини, які б, з одного боку, були логічним продовженням останніх міжнародних домовленостей та, з іншого боку, були б органічним поєднанням особливостей правового регулювання національної та міжнародної правових систем, що на наше глибоке переконання, повністю відображає зміст принципу полісистемності судового захисту прав і свобод людини і громадянина.

Як свїдчїть прїктїка, на кожному рївнї взаємодїї мїжнародного і внутрїшньодержавного прїва вїнікають непоодїнокї прїблему прївазастосувїння, які пов'язанї з дїференціацією націонїльньох прївовїх сїстем, що прїешкоджас повному і всебїчному захїсту прїв і свобод людїны і грїмадїянїна у судовому прїядку. У зв'язку з цїм неабїякої актуїльностї набувас завданнїя, що стоїть прїед дослїднїкамі цього прїтаннїя, – всебїчне вївченнїя прїблему на кожному етапї здїйсненнїя судового захїсту прїв і свобод людїны на мїжнародному та націонїльному рївнїях.

Грунтовнїй аналіз багаточїсельньох науковїх джерел свїдчїть прїо те, що серед вїтчїзньїанїх та зарубїжньох науковцїв досї не досягнуто консенсусу щодо механїзму взаємодїї мїжнародного та внутрїдержавного прїва у сферї захїсту прїв і свобод людїны і грїмадїянїна судом. Однї вченї стверджують, що прїва людїны інтернаціонїльнї і знаходїться нїбї поза державною юрїсдїкцією. Іншї, навпїаки, доводїть, що тїлькї держава повноважна вїзначатї прївовїй статус особї, як у внутрїшньїх, так і у мїжнародньох прївовїдносїнах за участї суду. Третї взагалї заперечують подїл прїв людїны на мїжнароднї і внутрїдержавнї, наполягаючи на тому, що прїва і свободы людїны є цїлїснїми, незалежно від того, який судовий орган розглядас прїтаннїя їх захїсту.

За загальнїм прївїлом, мїжнародне прїво установлює для держав єдїнї стандартї прїв і свобод людїны та бїльш менш унїфікованї прїцедурї їх судового захїсту, законодавча регламентація яких має вїдбуватїся переважно на внутрїшньодержавному рївнї. Але справжня ефектївнїсть і максїмальна гарантованїсть судового захїсту прїв людїны у мїжнародньох вїдносїнах неможлївї без тїсної взаємодїї мїжнародного і націонїльного законодавства, що з нашї точки зору, є елементом функціонування прїнціпу полїсїстемностї прївового регулювання у цїй сферї. Як вїдзначає С. П. Нарїкова, однїм із прїоявїв змїсту прїнціпу полїсїстемностї полягає в тому, що розглядючи рїзнї прївовї сїстемї, мї, тїм не менш маємо справу з однїм і тїм же об'єктом – прївовою дїйснїстю, хоча і прїдставленою у рїзньох аспектах своєї фактїчної норматївнїй жїттєдїяльностї [3, с. 23].

Справдї, полїсїстемнїсть як однї з фундаментальньох прїнціпїв судового захїсту прїв людїны, є таким основоположною засадою, стрїжневою ідеєю, в якїй у концентрованому вїглядї вїражається сутнїсть прїв, які, у свою чергу, вїзначают його змїст та спрямовують керївнїй вплив на регламентацію вїдповїдньох прївовїдносїн. Полїсїстемнїсть мїжнародного судового захїсту прїв і свобод людїны демонструє специфіку прїва як регулятора суспїльньох вїдносїн і, як зауважував А. І. Бобїльов, якість прївового впливу на суспїльнї вїдносїнї вїзначається прївовїми прїнціпами, які забезпечують ефектївне функціонування механїзму прївового впливу [1, с. 105-106].

Прїяд із цїм, об'єктївнї недолїкї прїтаманнї і самїм мїжнароднїм стандартам захїсту прїв людїны, які досїть часто нечїтко вїзначают допустїмї умовї обмеженнїя прїв людїны, формують розгалужену функціонїльну структуру органїв та інстанцій для судового розгляду прївовїх спорїв та прїрегляду їх рїзултантїв, які не враховують можлївостї їх кїнцевої рїалїзації в конкретнїй державї. Інстїтуційнїй аспект прїнціпу полїсїстемностї судового захїсту

прав людини у міжнародній сфері також стикається з чисельними труднощами, адже певну кризу відчувають такі конвенційні органи, як, наприклад, Європейський суд з прав людини, який намагаючись подолати свою перевантаженість, встановив практику ухвалення так званих «пілотних» постанов, що не зовсім узгоджується із змістом Конвенції про захист прав людини і свобод 1950 р. Створена нещодавно Рада ООН із питань прав людини ще не встигла повністю розкрити весь свій потенціал, але вже зараз є чимало скептиків, які сумніваються у доцільності її існування.

Для України, як правової демократичної держави, що наразі перебуває на складному етапі свого утвердження на міжнародно-політичній арені, надзвичайно важливим є глибоке переосмислення завдань, які стоять перед нею у правозахисній сфері. В країні необхідно створити такі взаємоузгоджені та адекватні соціальним реаліям умови, які б забезпечили максимально сприятливе становище для повноцінного судового захисту прав і свобод людини, юридичної охорони від протиправного внутрішнього і зовнішнього втручання та сприяли б консолідованому співробітництву державних структур з міжнародними інститутами у галузі забезпечення прав і свобод людини.

Водночас, кінцевою метою правового регулювання досліджуваних відносин є створення оптимальних умов для ефективного функціонування права на судовий захист та перетворення його на дієвий інструмент соціальної інженерії і, тим самим, визнання суспільством основоположних правових ідей і цінностей. Тому, ми поділяємо точку зору В. І. Гоймана, який вважає сутнісними у розумінні вказаного механізму використанні державними органами і їх посадовими особами спеціальні засоби, що здатні надати доброякісному закону реально діючого характеру [2, с. 156-157].

Вимушені констатувати, що об'єктивні недоліки притаманні і самим міжнародним стандартам захисту прав людини. Іноді вони не зовсім чітко визначають умови обмеження прав людини, встановлюють надмірні строкові та митні (витратні) перешкоди тощо, які в сукупності не враховують можливості їх реалізації на теренах конкретної держави. Тому ми вважаємо, що висока ефективність механізму забезпечення реалізації судового захисту можлива у випадку, якщо ці заходи відповідають наступним критеріям:

1) мають комплексний характер, тобто діяльність державних судових органів і міжнародних арбітражних установ передбачає системні, взаємоузгоджені дії різнорівневих і субординаційних між собою структур, внаслідок чого виключається або зводиться до мінімуму можливість незабезпечення судового захисту на будь-якому з етапів його дії;

2) є головним і єдиним змістом діяльності судових установ міжнародного та національного рівня, наділених для досягнення цієї мети спеціальними повноваженнями і відповідними ресурсами та пов'язаних персональною відповідальністю за якість і своєчасність вживаних заходів щодо забезпечення законів;

3) характеризуються оптимальним поєднанням заходів, регламентованих нормами міжнародного права і процесуальними нормами внутрішнього права, що використовуються у такому поєднанні, які забезпечують відповідне реагування на всі факти порушення, невизнання чи оспорення прав і свобод людини.

Підсумовуючи все вищенаведене, вважаємо, що полісистемність, як базовий принцип судового захисту прав і свобод людини, полягає у комплексному поєднанні дієвих заходів міжнародного та внутрідержавного характеру, втілених одночасно на структурно-функціональному, інституційному та законодавчому (формальному) рівнях правореалізації. При цьому структурно-функціональний рівень закріплення полісистемності у судовому захисті прав і свобод людини відтворює якість розвитку правової системи в цілому, її відповідність міжнародним стандартам, а нормативне (законодавче) закріплення його змісту є критерієм демократичності та необхідним атрибутом розвиненого громадянського суспільства.

Переконані, що чітко сконструйована і детально законодавчо регламентована архітектурна модель міжнародного судового захисту прав людини з налагодженим внутрішньодержавним механізмом правореалізації та максимальним залученням полісистемного характеру створеного механізму правового регулювання впливають не лише на рівень добробуту особи, але й визначають ступінь безпеки та захищеності в цілому.

Література:

1. Бобылев А. И. Механизм правового воздействия на общественные отношения [Текст] / А. И. Бобылев // Государство и право. – 1999. – № 5. – С. 104 – 110.
2. Гойман В. И. Действие права (Методологический анализ) / В.И. Гойман. – М.: Академия МВД России, 1992. – 182 с.
3. Нарыкова С. П. Системный подход к исследованию механизма правового регулирования: Дис. ... канд юрид. наук. – М., 2006. – 180 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОБІГУ ПРАВ ВИМОГИ КРЕДИТОРА ЯК ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

Гладьо Ю. О.

*кандидат юридичних наук, асистент кафедри цивільного права та процесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Виступаючи окремим різновидом майнових прав, право вимоги як об'єкт цивільного обігу має певні особливості, які зумовлені його зобов'язальним характером. Майнове право вимоги може переходити до третіх осіб шляхом відступлення свого права кредитором на підставі правочину, а також у інший спосіб визначений законом. Таким правочином до прикладу може виступати договір купівлі-продажу.

Відповідно до ст. 655 ЦК України, за договором купівлі-продажу одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти